

Balans

I KARRIÄREN / I LIVET | NR 1 | JANUARI 2017 | UTGIVEN AV FAR AB | ÅRGÅNG 43 | PRIS 65 KRONOR

Missa inte senaste nytt på

tidningenbalans.se

Passionerad

GT:s nya vd **Anna Johnson** vill
att alla känner arbetsglädje!

s. 16

FOKUS

Skatteflykt

Så går det med regeringens
10-punktsprogram.

s. 22

EXPERTEN

K2 och K3

Nu måste alla
välja regelverk.

s. 24

VÅR BYRÅ

Stabilisator

Mina och dina
kunder – nej tack!

s. 32

Annons

”Om jag kände henne rätt hade hon sagt med skärpa: ’Hade du själv önskat bli behandlad på det sättet?’”

Arvet efter mor är värderingar

Jag var inte beredd. Visst hade mors hälsa försvagats under en tid, och hon var ju över 93 år gammal. Jag var ändå inte beredd när hon stilla och fridfullt lämnade jordelivet på morgonen 10 december. Allt blev tomrum, sorg och saknad. Samtidigt kände vi som barn stor tacksamhet över att mor fick vara hemma ända till slutet. Hemmet var henne mycket kärt.

Jag var lika oförberedd på ansvaret. Det var en oerhört stark förväntan som landade på axlarna. Att bära föräldrarnas värderingar. När jag nämnde detta för en god vän replikerade han snabbt: ”Nu är det din tur. Att stå upp för värderingar och föra dem vidare.”

LIVET LIKNAS IBLAND med en väv. När livet är slut är väven klar, med trådar som ingen kan räkna, och med de mest skiftande färger och uttryck. Vi barn, och andra nära och kära, fick bli en del av mors livsväv. Men hon finns också i vår väv, var och ens.

Plötsligt syns värderingarna allt tydligare. Mor var förnöjsam och osjälvisk. Det fanns alltid en ton av tacksamhet, och hon såg medmänniskan. När vi gick och handlade tillsammans på Hemköp i Trollhättan blev hon starkt berörd av den unga kvinnan som satt och tiggade utanför butiken. ”Varför måste du sitta här? Det är inte rätt, det är inte rättvist”. De talade inte samma språk men förstod ändå varandra. När jag dagen före mors bortgång handlade i butiken frågade den unga kvinnan efter mor. När jag berättade att mors

hälsa var svag tårades hennes ögon. Jag kommer aldrig att glömma det.

Mor orkade inte följa nyhetsflödet det sista året. Ibland tänker jag att hon förskonades från mycket. Hon hade till exempel aldrig kunnat förstå en migrationspolitik som bygger murar och som försvårar att familjer kan återförenas. Om jag kände henne rätt hade hon sagt med skärpa: ”Hade du själv önskat bli behandlad på det sättet?”

MOR VAR ETT stort stöd för mig. Hon intresserade sig till och med för mitt arbete och läste Balans för att se vad hennes son hittade på. En helig stund var när jag varje söndag kväll ringde mor från perrongen i Göteborg. Telefonsamtalet hade obligatoriska inslag. Hon frågade vad jag skulle göra till veckan, och jag svarade med att ge några glimtar och fick då responsen: ”Det blir i alla fall inte långtråkigt”. Samtalet avslutades med att hon sa: ”Ha nu en bra vecka”. Reser man så långt bort som till Stockholm kan det bli svårt att hålla kontakt. Så hade det ju varit under hennes uppväxt.

HUMOR ÄR EN stor tillgång, och jag känner ingen som levererar så många one-liners som mor gjorde. När vi träffas i släkten skrattar vi ofta åt hennes oväntade och dråpliga kommentarer. Ett exempel är när hon vid 90 års ålder högst motvilligt började använda rullator: ”Det är ju bara något för pensionärer”. Ett annat är när hon tog ut pengar på bankomaten och konstaterade att ”nu kan vi ut och svira”.

Den sista tiden fick medarbetarna

inom hemtjänsten i Trollhättan lära känna hennes värderingar och humor. Det var rörande att se hur fint dessa änglar hjälpte mor med alla praktiska bestyr. Dag som natt. Ibland ställs frågan om änglar finns. För mig finns det bara ett svar, för jag har själv mött några.

DET VAR ALLTID känslösamt att säga hej då till mor. Efter avskedskramen kom hon på senare tid fram en gång till och klappade hårt på kinden, sedan vinkade hon från fönstret. Nu har vi fått vinka hej då till mor. Med de brister jag har vill jag försöka förvalta arvet efter mor. Ett arv av värderingar, främst synen på medmänniskan.

JAG VISSTE INTE att ledaren skulle komma att handla om mor. Men jag brukar skriva om sådant som ligger mig varmt om hjärtat och därför fanns det inte något alternativ. Detta är för övrigt den sista ledaren jag skriver i Balans. Jag försvinner inte för den sakens skull utan återkommer i andra format i tidningen. Jag vill hursomhelst passa på att tacka för responsen jag fått på mina alster. Det är så stimulerande att höra när en och annan plockar upp en tanke och gör något konkret av den.

TILL SIST: Ha nu ett bra år, och se till att det inte blir långtråkigt! ●

”När livet är slut är väven klar, med trådar som ingen kan räkna, och med de mest skiftande färger och uttryck.”

Dan Brännström

är FAR:s generalsekreterare.

📖 **Läs mer** | Följ Dan på twitter.com/DanBrannstrom och på www.danbrannstrom.se

Beställ idag!

Boknyheter från FAR!

Skattevolymen
2017:1
(utkommer i feb)
545 kr*

*exkl. moms och frakt

FARs Samlingsvolym
Revision 2017
(utkommer i feb)
610 kr*

FARs Samlingsvolym
Redovisning 2017
(utkommer i feb)
610 kr*

IFRS-volymen
2017
(utkommer i mars)
660 kr*

Beställ på farakademi.se

FAR

Annons

Innehåll

Balans #1 / 2017

— SIDA 22 —

— SIDA 14 —

”Har branschen nytta av forskning?”

Jan Marton

— SIDA 24 —

Experten: Caisa Drefeldt

11 Auktoriserade skatterådgivare allt färre

Samtidigt är efterfrågan på oberoende skatterådgivare hög.

12 Världen

Nytt IFAC-uppdrag för Mats Olsson.

13 FEE byter namn

FEE byter namn till Accountant Europe.

14 Krönika: Jan Marton

Har branschen nytta av forskning?

15 Den goda idén

Nätverkande ger stöd i kniviga skattefrågor.

16 Intervjun: ”Jag känner stor passion”

Anna Johnson, vd på Grant Thornton.

20 Balans: Kalendarium 2017

Viktiga datum för dig i revisions- och rådgivningsbranschen.

22 Fokus: Skatt en hållbarhets- fråga, del 2

Så går det med regeringens 10-punktsprogram.

24 Experten: Caisa Drefeldt

Omarbetade K2 och K3 – nu måste alla välja.

28 Debatt

– Viktiga frågor för framtidens rapportering.

32 Vår byrå: Stabilisator

I stället för ”dina” och ”mina” kunder ser Stabilisator helheten.

— SIDA 32 —

Vår byrå: Stabilisator

— PÅ OMSLAGET —

Fotograf: Særún Norén

Återkommande i Balans:

Ledare **3** | Chefredaktören **9** | Nyheter **10** | Experten **24** | Debatt **28** | Vår byrå **32**

Chefredaktör och ansvarig utgivare

Pernilla Halling
08-506 112 41

Redaktion

Charlotta Martén
08-506 112 49
Rakel Lennartsson
08-506 112 42
Mats Rimér
08-506 112 56
Sofia Hadjipetri Glantz
08-402 75 19

Grafisk form

Oh My!

Omslagsfoto

Særún Norén

Annonser

Alex Simonsson,
Swartling & Bergström Media AB
08-545 160 63, 070-798 84 23
balans@sb-media.se

Tryck

Lenanders Grafiska, Kalmar 2016
ISSN 0346-8208

Prenumerationsärenden

08-506 112 00, balans@far.se
FAR-medlem: medlem@far.se

Balans ges ut av FAR med tio utgåvor per år.

Tidningen kommer ut första måndagen i varje månad, med undantag för juli och augusti.

Webb

tidningenbalans.se

Medlem av Sveriges Tidskrifter.

TS-kontrollerad fackpressupplaga
13 500 (2015)

Adress

Box 6417
113 82 Stockholm

E-post

fornamn.efternamn@far.se.

FAR

Ett nytt år med nya förhoppningar och idéer!

DE FLESTA AV oss stod väl där på nyårsafton och funderade på hur det nya året skulle komma att bli, både i det privata och i yrkeslivet. Kanske avgav vi också ett och annat nyårslofte?

VI PÅ BALANSREDAKTIONEN har enats om några löften för 2017. Bevakningen av de viktiga framtidsfrågorna kommer att intensifieras, allt från hur branschen kan bidra till ett bättre samhälle till byråernas omställning till en allt mer digitaliserad vardag. Och vi kommer att öka vår närvaro i sociala medier ytterligare, och både tidningen och webben kommer att få ett ansiktslyft.

SJÄLVKLART KOMMER VI att fortsätta att bevaka vad som sker inom politiken, både nationellt och internationellt. I detta nummer publiceras del 2 i artikelserien om skatt som en hållbarhetsfråga. Punkt för punkt går vi igenom hur det har gått sedan regeringen presenterade sitt 10-punktsprogram i april förra året. Intressant!

OCH EN SAK är säker, det kommer att hända mycket under året, alldeles oberoende av vad vi vill och sätter upp för mål. En del saker vet vi redan kommer att ske, medan andra blir mer som överraskningar. Att skapa sig en övergripande koll är alltid bra. Därför har vi tagit fram ett kalendarium med viktiga branschhändelser under året, se sidan 20–21.

Trevlig läsning!

Pernilla Halling

pernilla.halling@far.se

”En sak är säker, det kommer att hända mycket under året, alldeles oberoende av vad vi vill och sätter upp för mål.”

Annons

58%

Över hälften av de svenska medelstora företagen tänker ge sina anställda en löneökning som ligger över Riksbankens inflationsmål.

Källa: Grant Thornton

Dela med er, Revisorer!

FAR rekommenderar att revisorer tar del av varandras revisionsdokumentation. Bara i undantagsfall ska detta inte gälla. Ny rekommendation sätter gemensam branschstandard.

EU:s revisionspaket har aktualiserat den känsliga frågan om att ta del av tidigare revisors dokumentation. Eftersom reglering saknas på området har FAR:s policygrupp för revision nu tagit fram en rekommendation, RevR 11 Nyttillträdd revisors tillgång till avgående revisors revisionsdokumentation.

Vid ett revisorsbyte har avgående och tillträdande revisor vissa skyldigheter. Den tillträdande måste vidta de åtgärder som krävs för att kunna lämna en "ren" revisionsberättelse från år ett. För detta krävs bland annat att tillträdande revisorn förvärvat sig om att den ingående balansen (IB) är korrekt. Den avgående revisorn, i sin tur, är skyldig att dela med sig av relevanta uppgifter. Att dela med sig av sin revisionsdokumentation är inget absolut krav, men kan underlätta mycket. Därför har branschen, genom FAR, nu enats kring en rekommendation.

– Lagen ställer de här kraven på revisorerna, men talar inte om hur det ska gå till. Därför har branschen, genom FAR, nu enats kring en rekommendation, säger Lennarts Iredahl, revisionsexpert på FAR.

Rekommendationen sätter en gemensam standard för rättigheter och skyldigheter när det gäller att dela med sig av revisionsdokumentation. FAR anser att normalfallet ska vara att revisorn delar med sig av sin revisionsdokumentation, gärna i samband med ett möte. Det finns inget krav på att den nya revisorn ska få ta med sig kopior från genomgången. Det ska också finnas möjlighet att i undantagsfall inte lämna ut viss information som kan anses vara affärskritisk. ●

RAKEL LENNARTSSON

"Nej, jag kallade det för sedelpress. För att inte göra det så komplicerat."

Catharina Lagerstam svarar i HQ-rättegången på frågan om själva värderingsmetoden hade någon beteckning inom HQ.

2 av 3

När ekonomichefer fick delta i Deloitte/SEB:S CFO Survey svarade två av tre att hållbarhet är en viktig del vid upphandlingen av finansiella tjänster.

Noterat

NYA MEDARBETARE PÅ REVISORSNÄMNDEN

Revisorsnämnden har anställt revisionsdirektören Outi Sjölund med bakgrund inom Riksrevisionen, juristen Lotta Westerberg som kommer närmast från Fastighetsmäklarinspektionen samt juristen Anders Ahlgren med erfarenhet från Förvaltningsrätten i Stockholm och Justitiedepartementet.

FOTO: SHUTTERSTOCK

GRANT THORNTON I MALMÖ REKRUYTERAR

Under hösten har Grant Thornton i Malmö, med cirka 45 medarbetare, lockat flera seniora kollegor. Nu scannar byrån efter flera nya revisorer och rådgivare inom olika områden.

– Vi välkomnar också gärna nyutexaminerade studenter där vi erbjuder dem att jobba med både redovisning och revision kombinerat för att de ska få en så bred grund som möjligt, säger Boel Hansson, kontorschef i Malmö, i ett pressmeddelande.

DELOITTE SÖKER PROBLEM-LÖSANDE STUDENTER

Pluggar du till civilingenjör, ekonom eller systemvetare? Nu uppmanar Deloitte studenter att ta fram den smartaste och mest innovativa lösningen på ett verklighetsbaserat case.

Deltävlingarna hålls i Linköping, Stockholm, Göteborg och Malmö – med final och övernattning i Stockholm den 27 april.

RN ÄNDRAR FAKTURERINGS-PERIODER

Revisorerna och revisionsbolagen i Revisorsnämndens (RN) revisorsregister är indelade i grupper efter vilken månad de fick sitt certifikat. Fakturering av årsavgiften har skett månadsvis utifrån just den gruppindelningen. Men nu ändrar RN faktureringsperioderna. Istället för varje månad ska årsavgiften från och med nu faktureras fyra gånger per år. Därmed försvinner även möjligheten att betala flera årsavgifter vid samma betalning. Varje faktura ska betalas för sig.

MAZARS CERTIFIERAT KARRIÄRFÖRETAG 2017

Revisions- och rådgivningsbyrån Mazars blir utnämnt till ett av 100 certifierade Karriärföretag 2017. För att få utmärkelsen ska man granskas och kvalitetssäkras av Karriärföretagen. De arbetsgivare som finns med på listan har genomgått Karriärföretagens certifieringsanalys – som är uppdelad i sju granskningskriterier – och därmed fått godkänt resultat. Syftet med Karriärföretagen är att hitta de bästa arbetsgivarna för yrkesverksamma och Young Professionals.

BFN REMITTERAR KOMPLETTERANDE FÖRSLAG

Bokföringsnämnden (BFN) remitterar kompletterande förslag. Det i form av en ny allmän rådspunkt och ett nytt kapitel om att årsboksutslutet även ska kunna upprättas med tillämpning av Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2012:1) om årsredovisning och kon-

cernredovisning. Förslaget kompletterar det tidigare remitterade förslaget gällande nytt allmänt råd om årsboksutslut med tillhörande vägledning. Mer information finns på BFN:s hemsida.

FOTO: SHUTTERSTOCK

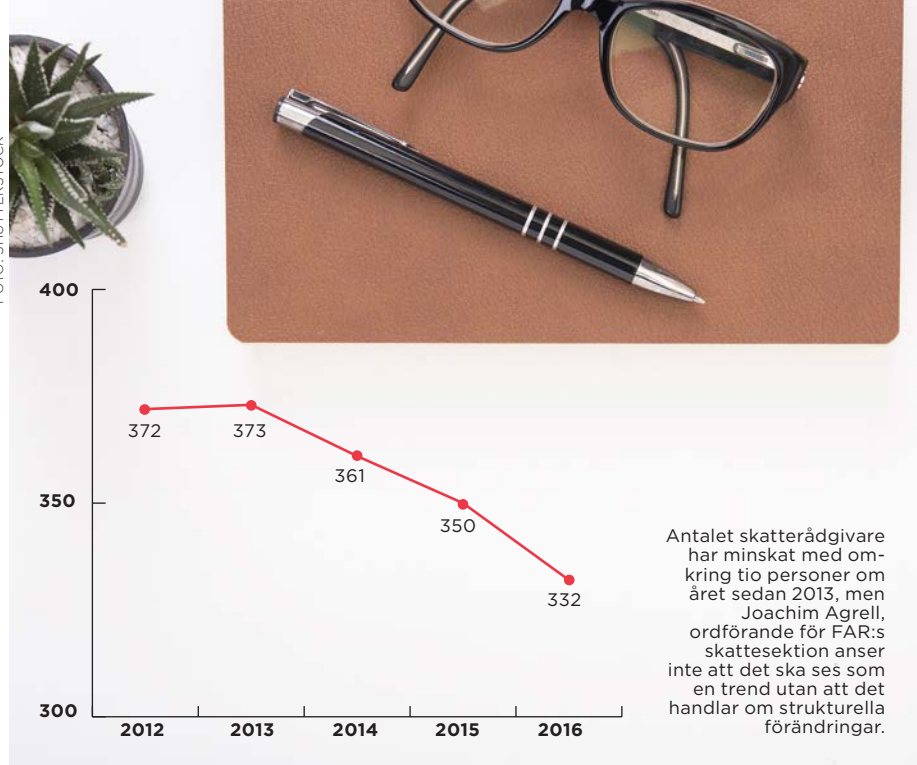
BDO SATSAR PÅ KVINNOR I INDIEN

BDO och organisationen Hand in Hand inleder ett samarbete i Indien. Revisionsbyrån ska i två år finansiera ett av organisationens byprojekt – vilket gör det möjligt för en hel by att ta sig ur fattigdom. Genom att BDO särskilt riktar in sig på att utbilda och träna kvinnor i entreprenörskap samt ge support i uppstartsfasen kan de ta sig själva och sina familjer ur fattigdom, så kallad hjälp till självhjälp som visat sig vara framgångsrikt på många håll.

– Vi är mycket entusiastiska över det här projektet och ser fram emot att följa utvecklingen av vårt samarbete. Företagande och entreprenörskap är något vi jobbar med dagligen så det här samarbetet känns därför extra angeläget för oss, säger Carl-Johan Kjellman, vd på BDO Sverige.

FOTO: SHUTTERSTOCK

”Skatt blir en allt större fråga. Tidigare var skattefrågan väldigt isolerad, men nu är den en integrerad del i företagens verksamhet.”

Antalet auktoriserade skatterådgivare minskar

ANTALET AUKTORISERADE skatterådgivare minskar för fjärde året i rad. Skatterådgivarna påverkas av generationsskifte och strukturella förändringar, men efterfrågan på oberoende rådgivare är fortsatt hög, menar Joachim Agrell, ordförande i FAR:s skattesektion.

INFÖR ÅRSSKIFTET 2017 ser antalet auktoriserade skatterådgivare ut att minska igen. I mitten av december hade FAR 322 auktoriserade skatterådgivare bland sina medlemmar, vilket tyder på att den minskande trenden håller i sig.

Det finns många faktorer som kan förklara minskningen, menar Joachim Agrell, skatterådgivare på Deloitte och ordförande i FAR:s skattesektion.

– Jag ser inte detta som en trend utan mer som ett uttryck för att auktorisationen håller på att sätta sig. 2012 togs en stor grupp skatterådgivare in på övergångsregler och en del av dem har sedan slutat genom pensionsavgångar samtidigt som vi inte har haft ett lika stort inflöde av nya auktoriserade

de. Vi ser också en utveckling på företagsidan där fler företag än tidigare bygger upp egna skatteavdelningar. Branschens unga skatterådgivare på väg mot auktorisation är väldigt attraktiva på den marknaden, säger han.

Ändå ser han ingen anledning till oro; efterfrågan på konsulter är och kommer fortsatt att vara hög.

– Skatt blir en allt större fråga. Tidigare var skattefrågan väldigt isolerad, men nu är den en integrerad del i företagens verksamhet. Ett uttryck för att skatt ökar i betydelse är att frågan klättrar högre upp i organisationen ända upp till styrelsenivå, säger Joachim Agrell.

NY REGLERING, OMFATTANDE dokumentationskrav, digitalisering och automatisering, en mer komplex skattesituation till följd av globaliseringen samt att skatt blivit en varumärkes- och hållbarhetsfråga – det saknas inte uppgifter på skatteområdet men skatterådgivarnas roll kommer att förändras.

– Det är många faktorer som ställer nya krav på skatterådgivaren. Inom styrgruppen för sektion skatt diskuterar vi bland

Joachim Agrell.

FOTO: PRESSBILD DELOITTE

annat hur skatterådgivarens roll kommer att se ut på lite längre sikt. Givetvis kommer vi i likhet med övriga samhället påverkas av den pågående digitaliseringen, men på vilket sätt det kommer att förändra vår roll är svårare att sja om. Det är en spännande tid att vara skatterådgivare och jag kan inte se att efterfrågan på våra tjänster kommer att minska, snarare tvärtom, säger Joachim Agrell. ●

RAKEL LENNARTSSON

Mats Olsson har jobbat hårt för bland annat den nordiska standarden, Sase.

FOTO: SANDRA BJERKHEDE

Nytt IFAC-uppdrag för Mats Olsson

Större möjligheter för Sverige att påverka småbyråfrågorna

MATS OLSSON, REVISOR på Adrian & Partners i Göteborg, är sedan årsskiftet ny vice ordförande i IFAC:s SMP-kommitté.

Först av allt, vad är IFAC:s SMP-kommitté?

– Det är den kommitté inom vår internationella branschorganisation International Federation of Accountants (IFAC) som tar till vara de mindre byråernas intressen. SMP står ju för small and medium practices. Vi har tre huvuduppgifter: att se till att nya standarder anpassas för mindre företag, att ge ut verktyg och guider för mindre byråer samt att skapa opinion i våra frågor.

Du har varit pådrivande för att få upp det nordiska förslaget om anpassad revision för mindre företag på IFAC:s agenda. Berätta!

– Jag har ju varit Nordiska revisorsförbundets (NRF) representant i SMP-kommittén och har gjort den nordiska standarden, även kallad Sase (Standard for Audits of Small Entities) till en återkommande informationspunkt. Från början var det mest rynkade näsor, men till slut har droppen urholkat stenen – nu hör jag hur standardsättarna i

”Är man aktiv kan man verkligen påverka och det är fantastiskt roligt att uppleva.”

IFAC-organet IAASB självmant säger saker som ”small things matter”, ”think small first” och ”scalability” och frågan har hamnat högt upp på dagordningen.

Ditt engagemang har gjort dig till vice ordförande, hur känns det?

– Både jag och NRF har lagt ned mycket tid och energi på min kandidatur, givetvis med förhoppningen att det skulle leda hela vägen fram till ordförandeskap. Men IFAC är en global organisation och det måste

FOTO: ISTOCK

IFAC har medlemmar i mer än 130 länder. Huvudkontoret ligger i New York.

”Monica Foerster från Brasilien kommer nu att leda arbetet, vilket är bra för hon är inte bara duktig utan även kvinna och från ett utvecklingsland.”

återspeglas i ledarskapet. Vi har haft en jätteduktig italienare som ordförande i sex år och ännu en medelålders, vit europé på ordförandeposten hade nog inte sett bra ut. Nu kommer Monica Foerster från Brasilien att leda arbetet, vilket är bra för hon är inte bara duktig utan även kvinna och från ett utvecklingsland.

Vad får du ut av ditt engagemang i IFAC:s SMP-kommitté?

– Om man är aktiv kan man verkligen påverka och det är fantastiskt roligt att uppleva. Vi som arbetar i SMP-kommittén är nästan uteslutande praktiker själva, vilket gör att vi har en verklighetsanknytning som är både rolig och viktig. Nordiska länder ligger långt framme vad gäller vår profession, så under åren i IFAC har jag fått uppleva hur en del av arbetet faktiskt är ett slags bistånd där vi delar med oss av våra erfarenheter till länder och regioner där yrket är mindre utvecklat. Det är en viktig insats som FAR kan göra för ansvarstagande och samhällsnytta, globalt sett. ●

RAKEL LENNARTSSON

FOTO: ACCOUNTANCY EUROPE

FEE byter namn till Accountancy Europe

FEDERATION OF EUROPEAN ACCOUNTANTS (FEE) byter namn, logga och tankesätt. Nu är branschens paraplyorganisation redo för framtidens möjligheter och utmaningar.

VISST FIRADE Federation of European Accountants (FEE) 30-årsdagen 7 december som en riktig jubilar. I samband med galamiddagen på kvällen lanserade paraplyorganisationens talespersoner nämligen en rejäl touch av modernisering: Ett namnbyte och en ny logga. Från och med nu heter organisationen Accountancy Europe.

FAR:S GENERALSEKRETERARE DAN BRÄNNSTRÖM

som var på plats i den belgiska huvudstaden applåderar tillkännagivandet.

– Det nya namnet är mycket bättre. Samtidigt som det låter mer modernt förstår man lättare vad verksamheten sysslar med. FAR är gärna en del av Accountancy Europe, säger Dan Brännström.

Dan Brännström, FAR:s generalsekreterare.

FÖR ACCOUNTANCY EUROPEs vd Olivier Boutellis-Taft markerar förändringarna revisorns nya roll.

– Det fanns en tid när vi var revisorer som pratade med andra revisorer. Nu pratar vi med alla. Vi ger råd till politiker, publicerar oss, är en röst utåt för våra medlemmar, en röst för revisorsämbetet och – inte att förglömma – vi jobbar för allmänheten för att det i slutändan ska gagna samhället i stort, säger vd Olivier Boutellis-Taft i ett pressmeddelande.

ACCOUNTANCY EUROPE består av en miljon medlemmar från 37 länder sammanslutna i 50 olika organisationer. Även FAR är en del av paraplyorganisationen. ●

SOFIA HADJIPETRI GLANTZ

Har branschen nytta av forskning?

Nytt år, nya möjligheter, nya standarder. Kanske inte så många standarder under 2017, men 2018 blir två stora standarder tillämpliga: IFRS 9 om finansiella instrument och IFRS 15 om intäkter. Här ska jag framför allt diskutera IFRS 9 och forskning med koppling till den standarden.

Detta för oss till den huvudsakliga frågan i denna krönika, nämligen huruvida forskning har någon betydelse för revisorer och redovisare i praktiken. Under senare år har det förts en diskussion om kris inom utbildning i redovisning på högskolenivå. Det som anges som själva grunden i krisen är att det finns för få disputerade lärare i redovisning. Det innebär att det finns för få forskande lärare, och därmed för lite koppling till forskning i utbildningen.

Problemet har tidigare diskuterats i Balans (september 2014) i en artikel av Sten Jönsson med rubriken "Skriande brist på redovisningskompetens". I mars 2016 publicerades en debattartikel i Svenska Dagbladet med rubriken "Akut brist på lärare i ekonomi på universiteten", med författare från FAR, Civilekonomerna och flera universitet. Det har också bildats en grupp som under senare år har diskuterat frågan om lärarbrist, med representanter från branschen (FAR och revisionsbyråer), riksdagen och universiteten.

DISKUSSIONENS UTGÅNGSPUNKT ÄR att forskning, och forskande lärare, är viktigt. Frågan är dock på vilket sätt detta kommer branschen tillgodo. Med andra ord, hur tjänar branschen på att det finns mer forskning i redovisning? Frågeställningen kan delas upp i två delar. Den första handlar om att utbildningen blir bättre om den bedrivs i en aktiv forskningsmiljö, och att branschen därmed kan rekrytera anställda med bättre förutsättningar för arbetet. Den andra frågan handlar om forskningen i sig är till nytta för branschen.

Om vi börjar med utbildning kan man ta till det formalistiska argumentet, det vill säga att Högskolelagen kräver att universitetsutbildning är kopplad till forskning. Det är dock trevligt om man även kan se att utbildningens kvalitet ökar. Jag hävdar att forskning bidrar till att ge studenterna bättre förmåga att se helheter, att föra konceptuella resonemang och att få fram väl motiverade argument och slutsatser. Detta kan förväntas vara av betydelse för branschen, särskilt i en framtid där fler enkla arbetsuppgifter digitaliseras. Det kan även ha en större betydelse kopplat till demokratins funktionssätt, i en tid

när data, fakta och logiska resonemang ersätts med tyckande (valet av Trump är ett uttryck för detta, något som kopplas till begreppet "post-truth era"). Så, för utbildning förväntas forskning vara betydelsefull.

Hur ser det då ut med forskningen i sig – är den till nytta för branschen? En svårighet är att praktik och forskning har olika logiker. I praktiken är målet att utföra konkreta uppgifter med hög kvalitet, till exempel producera en årsredovisning eller utföra en revision. Forskningen handlar om att identifiera och förstå strukturer som förväntas existera under lång tid. Forskningen är därtill ofta skriven på ett tekniskt och svårtillgängligt sätt, där andra forskare, inte branschen, utgör primär målgrupp.

ETT SÄTT ATT göra forskningen mer relevant är att förmedla den i mer lättillgänglig form. Därför gör jag ett försök att beskriva en nyligen publicerad artikel kopplad till IFRS 9, så får ni läsare bedöma om det verkar relevant. Artikeln är "The predictive ability of loan loss provisions in banks – Effects of accounting standards, enforcement and incentives", skriven av Marton och Runesson och publicerad i tidskriften *British Accounting Review*, 2016.

Bakgrunden är frågan hur mycket bedömningar som ska tillåtas av dem som upprättar finansiella rapporter i samband med redovisning av kreditförluster. Mycket bedömningar kan ge bättre information om faktiska framtida kreditförluster, men kan å andra sidan underlätta för företag att manipulera redovisning. IAS 39 har kritiserats för att inte tillåta bedömningar, vilket kan ha förvärrat den finansiella krisen i Europa 2008 och framåt. Som svar gav IASB ut IFRS 9, som har en betydligt mer bedömningsbaserad utgångspunkt vid redovisning av kreditförluster.

Artikeln visar att överlag blir redovisning av kreditförluster bättre med standarder som tillåter mer bedömning. Detta gäller dock framför allt i situationer när företag inte har starka incitament att manipulera redovisningen och i länder där det finns en stark tillsyn.

Vad gäller implikationer för praktiken är det viktigt att notera att artikeln handlar om banker. Företag som enbart har kundfordringar med kort löptid kommer sannolikt inte att påverkas särskilt mycket av införandet av IFRS 9. För de företag, inklusive banker, där redovisningen påverkas, kan det dock vara skönt att veta att även om IFRS 9 kräver en del arbete så blir redovisningen totalt sett bättre av den nya standarden! ●

"Jag hävdar att forskning bidrar till att ge studenterna bättre förmåga att se helheter, att föra konceptuella resonemang och att få fram väl motiverade argument och slutsatser."

Jan Marton

är docent och verksam vid Handels-högskolan i Göteborg. Han skriver i vartannat nummer av Balans.

✉ E-post | jan.marton@handels.gu.se

☺ För den som mest jobbar ensam är ett nätverk ett bra forum för att diskutera aktuella frågor.

! **Vad gör du och din byrå för att möta framtiden?**

Hör av dig till oss och berätta!

Nätverkande ger stöd i kniviga skattefrågor

NÄR SKATTERÅDGIIVAREN NICLAS CHRISTIANSSON bytte jobbet på Skatteverket till att bli skatterådgivare på en mindre revisionsbyrå uppstod ett behov av nätverkande. Tack vare en spontan god idé är han i dag mindre ensam med sina funderingar.

Plötsligt satt han där med sina kniviga skattefunderingar och hade ingen kollega att bolla med. Det visade sig snart att auktoriserade skatterådgivaren Niclas Christiansson från Varbergs Revisionsbyrå och en ex-kollega från Skatteverket gick i liknande tankar.

– Vi började prata med varandra om det och bestämde oss för att ta med två andra bekanta i branschen och träffas. Första gången var vi fyra personer, men det blev snabbt en snöbollseffekt. Nästa gång kom det sex personer, sen åtta ... I dag är vi 12–13 personer från västra Sverige med skatt som specialitet som träffas, berättar Niclas Christiansson.

I NÄTVERKET SOM skapades för två år sedan har många av "medlemmarna" gemensamt att de tidigare har arbetat på storbyråer men i dag sitter ensamma med sina kunskaper.

– Från början visste vi inte vad vi skulle prata om. Men nu har vi bestämt att var och en tar med sig ett intressant rättsfall, så diskuterar vi det. Händer det annat i branschen, som 3:12-utredningen eller FAR:s nya kvalitetssäkring för skatterådgivare, tas det upp.

Ofta debatteras alltså sådant som har varit på agendan, även om Niclas Christiansson kallar träffarna för "ganska

Niclas Christiansson.

FOTO: VARBERGS REVISIONSBYRÅ

"Får jag några funderingar i dag kan jag alltid mejla eller höra av mig till någon i nätverket."

löst hållna". Men minst lika viktigt är att lära känna varandra, framhåller han.

I NÄTVERKET FINNS representanter från både revisions- och advokatbranschen och gruppen ser till att träffas i konferenslokaler på varandras arbetsplatser tre-fyra gånger per år. Tre i teamet har anknytning till Varberg, en jobbar vanligtvis i Schweiz och resten har sin bas i Göteborg. Några är enmanskonsulter – det vill säga sitter varken på revisionsbyrå eller på advokatbyrå. Andra arbetar som skatterådgivare på revisions- eller advokatbyråer men är ensamma om att jobba med skatt.

– Att ses på det här sättet har varit till stor hjälp. Även om man har kollegor på plats kan man inte alltid bolla skattefrågor med dem. Får jag några funderingar i dag kan jag alltid mejla eller höra av mig till någon i nätverket, säger Niclas Christiansson. ●

SOFIA HADJIPETRI GLANTZ

”Jag känner stor passion”

Från kontorschef i Visby med ett fyrtital anställda till vd för Grant Thornton med 24 kontor och 1 100 anställda. **Anna Johnson** talar om passion och engagemang, men också om vikten av att ha balans i livet.

Text: Charlotta Marténg Foto: Særlín Norén

Din föregångare på vd-posten, Peter Bodin, beskrev sig själv som en ledarskapsnörd och var väldigt engagerad i verksamheten. Han hade jobbet i 16 år. Hur tar man över efter det?

– Ja, hur man gör? Jag började med att lyssna. Och att sätta mig in i vad arbetet innebär. Trots att jag har varit på Grant Thornton i många år är det inte samma sak som att jag med självklarhet vet hur det är att vara vd för företaget. Peter Bodin var extremt aktiv, både internt bland medarbetarna och externt hos näringslivet. Jag har ju kastats in i hans roll och är ödmjuk inför den. När man tar över efter någon ärver man ju till viss del den personens schema och de förväntningar som fanns. Nu är det viktigt att skapa egna relationer. Jag åker runt och besöker våra kontor, och till jul har jag varit på åtta stycken. Det ger mycket energi och är jättekul.

Vad kan medarbetarna förvänta sig?

– Som jag sa är det med stor ödmjukhet jag tar mig an jobbet. Som vd har jag självklart större möjlighet att påverka vår verksamhet än jag hade som kontorschef. Det är mitt arbete att se till att det förs diskussioner om till exempel vilka värderingar som är viktiga för oss. För mig är det också viktigt att sträva efter hållbara, långsiktiga resultat och att arbeta vidare med det engagemang som finns bland medarbetarna.

Grant Thornton hamnar ofta högt i undersökningar som visar hur nöjda medarbetarna är, vilken som är studenternas framtida drömarbetsplats och vilken byrå kunderna är mest nöjda med. Vad är hemligheten?

– Återigen engagemanget hos medarbetarna. Peter Bodin har lagt en grund genom ett engagerat ledarskap på alla nivåer. Alla är ledare, det är något som är viktigt för oss att trumma ut. Du leder dig själv. Engagemanget och glädjen som finns smittar av sig även mot kunderna. De ska känna att vi har en enorm kunskap som vi gärna delar med oss av. Jag brinner för entreprenörskap och

”När man tar över efter någon ärver man ju till viss del den personens schema och de förväntningar som fanns. Nu är det viktigt att skapa egna relationer. Jag åker runt och besöker våra kontor, och till jul har jag varit på åtta stycken.”

FAKTA: Anna Johnson

BOR:
Visby och övernattningslägenhet i Stockholm.

FAMILJ: Man och en 10-årig son.

BAKGRUND: Född och uppvuxen i Visby. Övervägde att hoppa av gymnasiet för att satsa på hästarna, men kom på att skolan var rolig. Efter vikariat inom bank och värlingskontor i Stockholm hamnade hon i Östersund och läste fyra år ekonomi på dåvarande Mitthögskolan.

Träffade Peter Bodin, då kontorschef på Grant Thornton i Östersund, på ett studentevent och bad om att få komma på intervju. Sedan dess anställd inom Grant Thornton. Har arbetat på Grant Thornton i Stockholm och Visby och är nu återigen placerad i Stockholm.

GÖR PÅ FRITIDEN:
Hänger med familjen.

känner stor passion i mitt jobb. Samtidigt är det viktigt att ha balans i livet, ingen mår bra av att arbeta 24 timmar om dygnet. Jag tror också att en av anledningarna till att medarbetarna trivs är att det finns goda möjligheter till personlig utveckling. Vill du så får du – det är lite så det fungerar på Grant Thornton.

Är du själv en produkt av den kulturen, alltså var det ditt mål att bli ledare?

– Nej, jag har egentligen aldrig strävat efter att bli ledare eller haft som mål att bli vd. Jag har sett de små utmaningarna och det ena har lett till det andra när jag har fått frågan om att utvecklas. Jag blev anställd på Östersundskontoret, men flyttad till Stockholm efter att ha frågat om det fanns möjlighet. I samma veva som jag och min man ville flytta tillbaka till Gotland förvärvade Grant Thornton ett kontor där och jag fick då chansen att börja där.

Du var med och byggde upp Grant Thornton på Gotland, och blev senare kontorschef i Visby. Hur var det?

– När jag kom till Gotlandskontoret kände jag stort ansvar för att föra in Grant Thornton-kulturen. Det var en spännande utmaning. Jag jobbade som revisor och hade en egen kundstock i flera år innan jag tog över och blev kontorschef 2014. Jag har visserligen varit länge inom Grant Thornton men i och med att jag haft olika tjänster har det varit olika uppdrag. Revisorsassistent är en sak, revisor en annan. Att vara kontorschef innebär dessutom att du är ansiktet utåt i relationerna med det lokala näringslivet och kunderna i ännu större utsträckning.

Finns det några likheter med jobbet som kontorschef och vd-tjänsten?

– På många sätt finns det mycket som är lika, men i en helt annan skala. Nu är jag fortfarande ansiktet utåt, men mot hela Sverige, våra 27 000 kunder, alla våra kontor och medarbetare. Att driva utvecklingen och skapa engagemang och passion hos medarbetarna är också en likhet.

Grant Thornton har profilerat sig i frågor som jämställdhet och hållbarhet. Är det viktigt?

– Om vi tittar på jämställdheten så kan man konstatera att Grant Thornton har både en kvinna som vd och en kvinna som styrelseordförande. Men för mig är jämställdhet könsneutralt. Genom jämställdhet i en grupp uppstår en dynamik som är viktig för att utvecklas. Hållbarhet är en fråga där vi själva faller in i hållbarhetsredovisningen, men där vi även har stora möjligheter att påverka eftersom vi arbetar med 27 000 kunder. Det är häftigt.

– Det är med stor ödmjukhet jag tar mig an jobbet, säger Anna Johnson. Hon tar över vd-posten efter Peter Bodin som var vd för Grant Thornton i 16 år.

FOTO: CHARLOTTA MARTÉNG

Anna Johnson har aldrig strävat efter att bli ledare.

”Det är i det fysiska mötet som relationer och trygghet skapas och det är viktigt gentemot kunderna.”

Utvecklingen går snabbt och branschen genomgår just nu en förändring. Var ligger ert fokus?

– Att lyssna in vad kunderna vill ha. Kundfokus och att bygga relationer är nummer ett, två och tre på listan. Både att skapa och utveckla kundrelationer. Sociala medier är ett sätt att bygga relationer men vi måste prioritera de fysiska mötena. Det är i det fysiska mötet som relationer och trygghet skapas och det är viktigt gentemot kunderna.

Vilken är Grant Thorntons största utmaning just nu?

– Att bibehålla engagemanget och ständigt vara med i utvecklingen. Det går snabbt och vi vet inte vilken väg det tar. Det gäller att vara öppen för förändring och utveckling, så att vi kan fortsätta att ta plats på marknaden. Vi måste fråga oss vad kunden vill ha och bibehålla hög kvalitet i våra tjänster. ●

Det händer 2017 - viktiga datum för dig i revisions- och rådgivningsbranschen

A tall, conical Christmas tree made of greenery, decorated with a blue and yellow flag, set against a clear blue sky. The tree is constructed from dense green foliage and branches, forming a triangular shape. A blue and yellow flag is attached to the top. The background is a solid, clear blue sky. The image is oriented vertically on the page.

HÖJDPUNKTER. Den nya revisionsberättelsen kommer att tas i bruk och Balans ser fram emot att följa årets bolagsstämmor för att se hur den tas emot av intressenterna. Bostadsrättsutredningen ska lämna sitt slutbetänkande i april och under året väntas även riksdagsbeslut om förändrade 3:12-regler, igen. FAR kommer att vara på plats i Visby under Almedalsveckan och samtidigt kommer världens ledande ekonomier att mötas för G20-möte i Hamburg. Hösten kickstartar med Branschdagarna och mot slutet av året är det dags för en riktig klassiker, uppskattade Finforum.

07 Juli	08 Augusti	09 September	10 Oktober	11 November	12 December
2-9 FAR medverkar i Almedalsveckan. 7-8 G20-möte i Hamburg. Värld-landet Tyskland sätter agendan med följande rubriker: BUILDING RESILIENCE - IMPROVING SUSTAINABILITY - ASSUMING RESPONSIBILITY	FOTO: SHUTTERSTOCK	21-22 FAR:s bransch-dagar med seminarier, årsmöte, middag, mingel och utbildningstillfällen.	Datum ej spikat Riksrevisionen släpper gransknings-rapporten Reger- ingens hantering av internationella rekommendationer om svensk ekonomi. Granskningen är en del av ett interna- tionellt samarbete mellan Riksrevisio- nen och ett antal europeiska revisions- myndigheter.	Datum ej spikat Finforum arrangeras i sam- arbete mellan FAR, Nasdaq, Sveriges Kommunikatörer och Sveriges finans- analytikers förening.	9 Internationella antikorrupsions- dagen. FOTO: UNSPLASH

När skatt ses som en hållbarhetsfråga läggs ett större ansvar på företagen. Betyder det att lagstiftarna backat? Nej, knappast. I denna andra del i en serie om två har Balans gått igenom vad politikerna gör.

Text: Rakel Lennartsson Illustration: My Dahlstrand

Staten & kapitalet

Så går det med regeringens 10-punktsprogram

28 april 2016 presenterade finansminister Magdalena Andersson regeringens 10-punktsprogram mot skatteflykt. Balans har stämt av hur det går, punkt för punkt.

1

Inkludera fler länder i globala standarder för transparens och informationsutbyte

Vad har hänt? Redan vid målets antagande hade ett 130-tal länder avtal om automatiskt informationsutbyte, vilket ökar skattemyndigheternas möjligheter att upptäcka skattefusk.

När ser vi resultat? Löpande.

3

Införa informationsplikt för skatterådgivare

Vad har hänt? Regeringen har aviserat en utredning som ska se över möjligheterna att införa en skyldighet för skatterådgivare att informera Skatteverket om skatteupplägg. Liknande lagförslag diskuteras i EU.

När ser vi resultat? Oklart.

5

Stärka arbetet mot momsbedrägerier

Vad har hänt? Regeringen har tillsatt en särskild utredare som ska föreslå en ny mervärdesskattelag. Syftet är en mer lättöverskådlig moms lagstiftning som också ska stämma bättre överens med EU-reglerna på momsområdet.

När ser vi resultat? Utredaren ska redovisa sitt arbete senast 1 april 2019.

7

Förstärka Skatteverkets resurser

Vad har hänt? Redan i budgetpropositionen för 2016 förstärkte regeringen Skatteverkets resurser för att myndigheten skulle kunna utöka den internationella kontrollen av skattefusk och skatteupplägg. I budgetpropositionen för 2017 avsatte regeringen medel till Ekobrottsmyndigheten och Skatteverket för att intensifiera arbetet mot skattebrott och skatteflykt.

När ser vi resultat? Skatteverkets resurser höjs successivt och Ekobrottsmyndigheten och Skatteverket får extra medel under en treårsperiod 2017–2020.

2

Införa automatiskt informationsutbyte om verkliga ägare

Vad har hänt? Arbetet pågår på EU-nivå inom ramen för penningtvättsdirektivet. Det handlar om att upprätta ett register över verkliga ägare av bolag.

När ser vi resultat? Oklart.

4

Skapa en global svart lista över icke samarbetsvilliga länder

Vad har hänt? Arbetet pågår inom EU genom att medlemsstaterna diskuterar vilka jurisdiktioner listan bör fokusera på.

När ser vi resultat? En slutgiltig lista väntas under 2017.

6

En särskild utredare är tillsatt

Förstärka skattetilläggets avskräckande effekt

Vad har hänt? Skattetillägg är en administrativ avgift som påförs den som exempelvis har lämnat oriktig uppgift i deklarationen. Regeringen har tillsatt en särskild utredare med uppdrag att lämna förslag som syftar till att förstärka skattetilläggets preventiva effekt.

När ser vi resultat? Utredaren ska redovisa sitt arbete senast 30 november 2017.

8

Föra upp skattefrågorna på styrelsenivå i företagen

Vad har hänt? På regeringens uppdrag har Skatteverket tagit fram förslag på åtgärder för att uppmuntra att företagen i högre grad ser skatt som en hållbarhetsfråga. I Skatteverkets rapport som presenterades i oktober 2016 föreslås allt från attitydpåverkande åtgärder till lagändringar.

När ser vi resultat? Löpande. Konkret håller Skatteverket på att ta fram modeller på olika ambitionsnivåer som företagen kan använda sig av när de utformar sina skattepolicyer.

9

Stödja kapacitetsbyggnad i utvecklingsländer

Vad har hänt? I en debattartikel (Omvärlden 8 juni 2016) skriver finansminister Magdalena Andersson (S) och ministern för internationellt utvecklingssamarbete Isabella Lövin (MP) om Sveriges engagemang mot kapital- och skatteflykt från utvecklingsländer.

När ser vi resultat? 2020 ska det internationella utvecklingssamarbetet mot skatteflykt vara fördubblat. Detta enligt Addis Tax Initiative som Sverige var med och utformade sommaren 2015.

10

Vidta ytterligare åtgärder mot inhemskt skattefusk och aggressiv skatteplanering

Vad har hänt? Ett antal initiativ har tagits.

a) Arbetsgivare ska löpande lämna uppgifter om utbetalda ersättningar och skatteavdrag på individnivå, normalt sett månadsvis, i stället för i en årlig kontrolluppgift.

När ser vi resultat? Bestämmelserna föreslås träda i kraft 1 januari 2019.

b) Krav på kassaregister även för näringsidkare utan fast driftställe i Sverige. Dessa har tidigare haft undantag från denna skyldighet, men nu vill regeringen stärka "konkurrens på lika villkor" i kontantbranschen.

När ser vi resultat? Föreslås träda i kraft 1 april 2017.

c) Systemet med personalliggare ska utvidgas till att omfatta fler verksamheter. Regeringen har gett Skatteverket i uppdrag att lämna förslag på hur detta kan göras. Uppdraget ska ske i samverkan med branschorganisationer, personalorganisationer med flera.

När ser vi resultat? Skatteverket ska redovisa sitt förslag om personalliggare i fler branscher senast 1 april 2017.

Världen samarbetar för ett hållbart skattesystem

SKATT HANDLAR FÖRENKLAT om två saker: intäkter och rättvisa konkurrensvillkor mellan företag, oavsett storlek. Detta är ett synsätt som politiker från både höger och vänster kan enas kring, som en utgångspunkt för internationella krafter mot skatte- och kapitalflykt.

LEIF JAKOBSSON ÄR statsekreterare hos finansminister Magdalena Andersson (S). Han har en tydlig bild av varför kampen mot skatteflykt hamnat så högt upp på den politiska dagordningen.

– Den stora förklaringen är naturligtvis efterbörden av finanskrisen. Staterna gick in och räddade banker från konkurs, medborgarna fick betala priset i form av urholkad välfärd och det utlöste ilska bland befolkningen. Därefter blev det mainstream att prata om skatteflykt som ett problem, säger han.

Leif Jakobsson.

FINANSKRISEN STÄLLDE STORA delar av näringslivet i skamvrån. Revisorerna fick sitt revisionspaket, men alla delar av finanssektorn har fått sin beskärda del av reglering och även OECD:s så kallade BEPS-projekt är alltså en effekt av finanskrisen, enligt Leif Jakobsson.

– Finanssektorns kris hade utarmat många statsbudgetar och vanliga människor fick betala priset genom sämre välfärd, nu var det dags att betala tillbaka.

Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) är ett OECD-projekt som tillkom på initiativ av G20-mötet i Los Cabos 2012. Syftet var att motverka skatteflykt som urholkar staternas skattebaser. Flera av projektets åtgärder har plockats upp av EU och blivit lagstiftningsärenden som bereds parallellt i Sverige och EU.

– Just nu är det nästan övervikt för det internationella arbetet, beroende på att BEPS håller på att omsättas på EU-nivå och det kräver mycket arbete. EU-regleringen omsätts sen till nationell lagstiftning, säger Leif Jakobsson.

KONKURRENS PÅ LIKA villkor är en viktig drivkraft för Leif Jakobsson i arbetet mot skatteflykt.

– Att multinationella företag betalar mycket lägre skatt än nationella företag gör att de har en konkurrensfördel. Små och stora företag ska ha samma konkurrensvillkor. Och de företag som gör rätt för sig ska inte ha en konkurrensnackdel.

En annan dimension av det internationella arbetet mot skatteflykt är ett delvis förändrat fokus för det internationella utvecklingsarbetet.

– Det finns en växande insikt om att det kanske inte är ekonomiskt bistånd som är den bästa hjälpen till utveckling utan det handlar om att kunna bygga upp egna skattebaser och institutioner, säger Leif Jakobsson. ●

RAKEL LENNARTSSON

CAISA DREFELDT. Redovisningsspecialist och auktoriserad revisor på KPMG i Göteborg, och fram till slutet av förra året FAR:s ledamot i Bokföringsnämnden, samt återkommande krönikör i Balans. Detta är den andra artikeln av två om förändringar i K-regelverken.

Text: **Pernilla Halling** Foto: **Emelie Asplund**

Omarbetade K2 och K3 – nu måste alla välja

Med anledning av ändringarna i årsredovisningslagen har Bokföringsnämnden omarbetat regelverken K2 och K3. Vad är det första man ska läsa in sig på?

– Aktiebolag och ekonomiska föreningar bör läsa på noga om övergångsreglerna. De flesta förändringarna gäller för kalenderåret 2016, men det finns vissa punkter som inte behöver tillämpas förrän nästa räkenskapsår.

Vad gäller för andra företagsformer?

– Övriga företagsformer, som ska göra en årsredovisning enligt årsredovisningslagen och som är mindre, får vänta ett år till. Det blir alltså skarpt läge för val av regelverk inför år 2017. Men mitt råd är att läsa på och börja fundera redan nu så att man är förberedd när det är dags.

Vilka är de största förändringarna i K2?

– Att nu ska alla mindre företag som gör en årsredovisning tillämpa K2 (2016:10 är i mindre företag). Det innebär att nu måste alla välja, senast för räkenskapsår som påbörjas närmast efter sista december 2016 (gäller förstas inte dem som redan är inne). Min uppmaning är att verkligen läsa in sig på regelverket nu och se över sina årsredovisningsmallar med tanke på lagändringarna där vissa saker flyttats till not och andra till förvaltningsberättelsen. Men lagändringarna som återfinns i K2 i BFNAR 2016:10 gäller redan för årsredovisningen 2016, så man kan inte vänta med att se över att mallen är riktigt tills man ska göra årsredovisningen enligt K2 eller K3.

Hur kommer jag att märka av förändringarna när jag läser uppdaterade K2?

– K2:s struktur har arbetats om, och blir nu

samma som för K3-regelverket. Det gör det lättare att läsa det allmänna rådet. Men det är fortfarande lika många exempel i K2.

Det omarbetade K2-regelverket är inte som tidigare utformat som separata regelverk för olika företagsformer, utan som ett samlat regelverk. Vad innebär det?

– I varje kapitel finns särregler för olika associationsformer, så man bör läsa hela kapitlet. Exempelvis finns det särregler för resultaträkningens uppställning. Även reglerna är ändrade så att varje transaktion nu ska redovisas var för sig. Det är ett klargörande och innebär exempelvis att andra säkringsredovisningar än säkringsredovisning av poster i utländsk valuta inte är tillåtna i detta förenklade regelverk. I förordet klargörs att för företag med mer komplexa transaktioner är K2 inte ett lämpligt regelverk, utan dessa bör redovisa enligt K3.

Det finns fler klargöranden och ändringar, vilka bör man känna till?

– Eftersom det inte är tillåtet att aktivera egenupparbetade anläggningstillgångar i K2 har man även klargjort skillnaden mellan förvärvade immateriella tillgångar och egenupparbetade immateriella tillgångar. Man har dessutom ändrat reglerna avseende värdering av egentillverkade varulager och arbete till fast pris så att det nu är tillåtet att ta upp skälig andel av indirekta tillverkningskostnader. Detta är en förändring som har efterfrågats av användarna.

Är frågan om koncernredovisning i K2 löst nu?

– Ja, ett företag som vill avge koncernredo-

visning i sin årsredovisning får inte tillämpa K2, utan måste tillämpa K3.

Medför det att det är tillåtet för företag som tillämpar K2 att låta en kassaflödesanalys ingå i årsredovisningen?

– Ja, företag som tillämpar K2 frivilligt kan upprätta en kassaflödeanalys. Regeln om detta finns i kapitel 21 i K2. Detta har varit väldigt efterfrågat av användarna.

Är det något mer som förenklar för den som ska tillämpa uppdaterade K2?

– Bokföringsnämnden har arbetat in de flesta brevsvår gällande K2 som man lämnat under de senaste åren, och det är bra.

Vilka är de stora förändringarna i K3?

– Den största nyheten i K3 är att regelverket inte längre ställer högre upplysningskrav än vad årsredovisningslagen gör för mindre företag. Det är en lättnad. Tidigare ställdes upplysningskrav utöver vad lagen kräver, även för mindre företag. Större företag ska även fortsättningsvis lämna alla de upplysningar som är relevanta för företaget, som K3 kräver.

– K3 har kompletterats med regler och beskrivningar runt fond för utvecklingsutgifter som är tvingande enligt årsredovisningslagen för aktiebolag och ekonomiska föreningar som aktiverar egenupparbetade immateriella tillgångar. Dessutom har man klargjort skillnaden mellan förvärvade immateriella tillgångars anskaffningsvärde och vad som är egenupparbetade tillgångar.

– I K3 har man dessutom i kapitel 17 klargjort ytterligare kring komponentuppdelning och tillkommande utgifter och klargjort att ibland behöver man göra ett partiellt byte av komponent. ●

EXPERTENS RÅD:

Tips till dig som ska sätta tänderna i regelverken

♦ Revisorer och konsulter har all anledning att läsa om regelverken. Förutom att få koll på förändringarna, är det bra repetition. Passa på att förbereda dig inför den stora bokslutsredovisningssäsongen som kommer, säger Caisa Drefeldt.

Balans i livet

Aktuellt | After work

Topp 5!

Svenska företag blir allt bättre på att attrahera och behålla talanger – fjärde bäst i världen faktiskt. På handelshögskolan IMD:s årliga lista stiger nu Sverige från elfteplatsen till topp fem.

Källa: Chef.se

Fly oljudet – med mer ljud

KOLLEGORS SAMTAL, RINGANDE telefoner och surr från kaffemaskiner. I öppna kontorsmiljöer är det svårt att komma bort från störande ljud. Därför försöker forskare vid Högskolan i Väst skapa individuella ljudbubblor, där man ska kunna arbeta ostört och ändå ha kontakt med andra.

PROTOTYPEN BESTÅR AV en kontorsstol med två högtalare på ryggstödet. Digital teknik analyserar ljudmiljön runtomkring och lägger till nya ljudsekvenser, som spelas upp i högtalarna. Tanken är att skapa en ljudmatta som dämpar och kamouflerar förändringar i ljudmiljön runt omkring, och som individen själv kan styra över.

Källa: Arbetsliv

Piggare hjärna med kortare arbetstid

EN AUSTRALISK STUDIE har kommit fram till att heltidsarbete kan vara skadligt för hjärnan efter att man fyllt 40 år. Stress och för mycket övertidsarbete kan påverka de kognitiva funktionerna och orsaka bland annat koncentrationssvårigheter och minnesstörningar. Enligt studien mår vi bäst av att jobba 25 timmar i veckan när vi blir äldre.

FORSKNINGEN BYGGER PÅ den nationella Hilda-undersökningen där man testat förmågan hos drygt 6 000 arbetstagare över 40 år att läsa ord högt, återge listor på nummer och matcha bokstäver och siffror.

Källa: Prevent.se

ILLUSTRATION:
SHUTTERSTOCK

HON VAR DEN ofrivilliga golfaren som blev frälst och nu tar varje tillfälle i akt att svinga klubban – gärna med kunder som sällskap. Lönekonsulten Maria Bragén på Furlands övervann sin skepsis mot sporten och använder golf både för att stärka affärsrelationer och sig själv.

Text: **Therese Johansson** Foto: **Rikard Isacson**

”Min vagn åkte ner i diket och min driver gick av”

Du var först anti, men är nu helt golftokig. Vad hände?

– Jag blev övertalad att testa förra hösten, och blev snabbt helt frälst. Innan förstod jag inte alls hur man kunde lägga så mycket tid på någonting, och var kritisk till att göra samma sak i flera timmar, flera dagar i veckan. Men nu förstår jag. Jag kan inte längre sitta inne en fin dag, jag måste ut på banan. Det har blivit som en drog!

Vad är tjusningen?

– Ett bra slag gör gott för självförtroendet. Man står aldrig och stampar, utan utvecklas hela tiden. Jag är en tävlingsmänniska och vill hela tiden förbättra mig, och det är roligt att känna att man får ett bättre och säkrare spel. Dessutom är det väldigt socialt och man får en nära kontakt med naturen när man är utomhus en hel dag.

Har du nytta av ditt golfintresse även i karriären?

– Golf är perfekt för att underhålla affärsrelationer. Jag har haft med mig många samarbetspartners och kunder på golfbanan, det har varit jättekul och givande. Man lär känna varandra på ett annat sätt, det blir mer

”När jag har gått en runda känner jag mig lugn och fri från all stress, och det gör att jag har energi till att fokusera när jag är på jobbet.”

avslappnat. Många uppskattar att man tar möten utanför kontoret, det stärker relationerna.

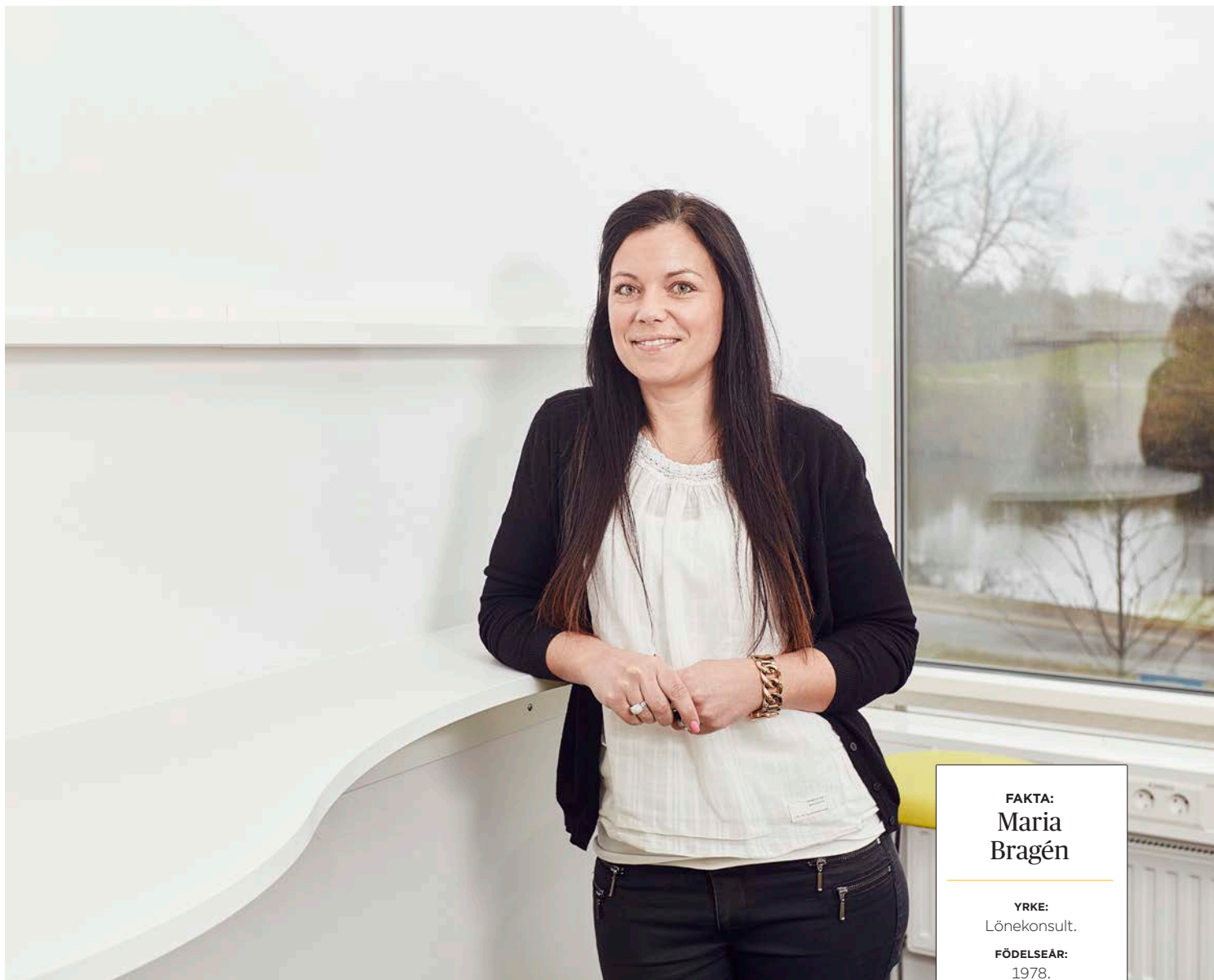
Och på ett personligt plan?

– Jag kan koppla bort jobbet på ett helt annat sätt när jag är ledig och ute på golfbanan. När jag har gått en runda känner jag mig helt lugn och fri från all stress, och det gör att jag har energi till att fokusera fullt ut när jag är på jobbet. Det är viktigt att kunna stänga av, och det hjälper golfen mig med.

Hur mycket av din vakna tid tar golfen upp egentligen?

– Mycket! Jag brukar ta med mig golfutrustningen till jobbet och drar direkt efter jag slutat och spelar 9 hål, det brukar bli två-tre rundor i veckan. Nästan varje helg blir det två 18-hålsrundor, och varje runda tar totalt

FAKTA:
Maria
Bragén

YRKE:
Lönekonsult.

FÖDELSEÅR:
1978.

BYRÅ:
Furlands revisions-
byrå AB.

BOR:
Skänninge.

INSPIRERAS AV:
Golfspelaren Charley Hull. Jag gillar hennes sätt att spela, hon är bestämd och målinriktad. Många tar så lång tid på sig innan de slår, men hon bara kör direkt. Så vill jag också spela!

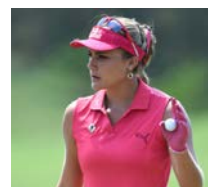

FOTO: SHUTTERSTOCK

fem timmar ungefär. Det bästa är att hela min familj spelar golf, så det blir ett härligt sätt att umgås mycket med min man och barnen. Att ha ett gemensamt intresse är fantastiskt. Men det blir mycket golfsnack, icke-golfare kan nog bli ganska less!

Vad är din bästa golfupplevelse?

– När jag vann golftävlingen Byggbollen i Vadstena tillsammans med tre andra medspelare. Det var så kul att spela lagtävling och vinna, att glädjas med varandra. Man skärper till sig när det är tävling och vill verkligen prestera det bästa man kan.

Har du haft någon riktigt usel golfdag?

– Ja, jag kommer så väl ihåg en gång. Jag gjorde ett för långt utslag så bollen gick ner i diket, sen följde min vagn ner i diket

”Golf är väldigt socialt och man får en nära kontakt med naturen när man är utomhus en hel dag.”

och min driver gick av. Jag fick slå ut med min hybrid istället. Jag gick och muttrade länge efter det. Golf är en bra prövning för tålmodet, och jag lärde mig att det inte är någon idé att tjura utan i stället se till att nästa slag blir bra. Man får jobba mycket med den mentala biten, vilket är nyttigt.

Roligaste golfminnet?

– När vi spelade midsommargolf och en spelare bredvid tappade humöret och kastade sin klubba ner i dammen. När hans fru insåg vad han hade gjort rusade hon dit och skällde ut honom, och tvingade honom att gå ner i dammen, med kläder och allt, och hämta klubban. Men den hade redan sjunkit ner i dyn och gick inte att få upp. Det var ganska komiskt, och visar återigen att golf och hett temperament inte litar så bra ihop! ●

Debatt

Hållbarhet | RN:s tillsyn | Debattpanelen

Välkommen till debattsidan! Här finner du ett urval av de debattartiklar som publiceras löpande på tidningen balans.se. Tack vare webben har vi möjlighet att vara dagsaktuella och bidra till att sprida viktiga debatter i sociala medier och andra nätverk. Följ debatten och kontakta mig via den plattform som passar dig!

Rakel Lennartsson,
debattredaktör
Mejla dina åsikter till mig
på balansdebatt@far.se

Hållbarhetsredovisning:

Viktiga frågor för framtidens rapportering

MÅNGA UTMANINGAR KVARSTÅR för en fullt ut integrerad modell när det gäller företagets tänkande och rapportering av både finansiell och icke-finansiell information. Amanda Sonnerfeldt och Caroline A. Pontoppidan uppmanar till en bredare diskussion om framtidens redovisning.

Finansiell stabilitet och hållbar utveckling är ständigt i fokus i dagens samhälle. Detta har över tid lett till en betydande ökning av lagstiftningsinitiativ och riktlinjer för krav på hållbarhetsrapportering. Den reviderade årsredovisningslagen som tvingar större företag att rapportera de "hållbarhetsupplysningar som behövs för förståelsen av företagets utveckling, ställning och resultat och konsekvenserna av verksamheten" är det senaste exemplet.

Årsredovisningslagen ger företag en viss flexibilitet när det gäller val av ramverk för hållbarhetsredovisning. Global Reporting Initiative (GRI) används i hög utsträckning av svenska företag. Frågan är om integrerad

rapportering (IR) kommer att kunna få samma fotfäste bland svenska företag och organisationer? IR ska dock inte ses som en ersättning för GRI utan som ett komplement och en vidareutveckling av företagets icke-finansiella rapportering.

I SLUTET AV 2016 hade vi möjlighet att delta vid två konferenser med fokus på att utveckla och främja integrerat tänkande och integrerad rapportering. Först var det Integrerat tänkande och rapportering i praktiken, i Rom 17-18 november, därefter Dialog om det långsiktiga värdeskapandet – att minska informationsgapet mellan aktörerna på kapitalmarknaden, i London 6-7 december. Här vill vi förmedla några av de viktigaste teman som debatterades under dessa två arrangemang, i förhoppning att det kan inspirera såväl andra akademiker som praktiker till fortsatt diskussion om framtidens redovisning. Vi tror också att det bland dessa frågeställningar kan finnas bra uppslag till studentuppsatser.

- Hur kan integrerad rapportering bli mer kortfattad och relevant för investerares behov?
- Hur kan bolagsstyrning förbättras genom

integrerat tänkande och arbetssätt samt bättre kvalitet i rapporteringen?

- Vilken roll har normgivare, kapitalmarknadsaktörer och akademiker för att utveckla integrerat tänkande och rapportering framåt?

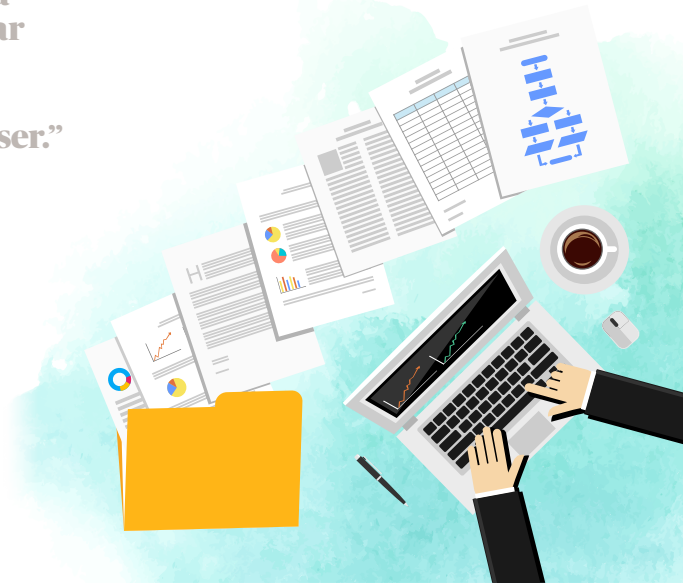
Vilka rapporteringsbehov kan vi förvänta oss inom kapitalmarknaderna under 2000-talet?

- Hur kan företags rapportering möta investerare och andra intressenternas behov av information som kan underbygga långsiktiga investeringar och därmed bygga ett långsiktigt förtroende?
- Vilken roll kan investerare spela för att påverka förändring i verksamhetens rapporteringspraxis?
- Hur använder investerare information från företagets rapporter i sitt beslutsfattande och därmed i sina investeringar?
- Kan integrerad rapportering stödja ett mer målmedvetet engagemang mellan investerare och företag?

Hur kan man bygga trovärdighet och förtroende kring nya former av rapporter?

- Kan "kapitalen" (mänskliga, intellektuella och sociala) i integrerad rapportering

”Vi tror också att det bland dessa frågeställningar kan finnas bra uppslag till studentuppsatser.”

förmedla värdeskapande till investerare och intressenter?

- Kan integrerad rapportering underbygga värdeskapande inom organisationer? Om, ja, hur? Vilka effekter kan förväntas för både organisationer och intressenter?

Hur kan organisationer möta informationskravet inom integrerad rapportering?

- Vilka är de praktiska utmaningarna och hur kan de övervinnas?
- Vad vet vi från forskningen och praxis om vilka modeller som är mest effektiva för att kommunicera organisationers strategiska planer för att skapa värde på kort, medellång och lång sikt?

Integrerad rapportering inom den offentliga sektorn:

- Kan integrerad rapportering göra det möjligt för regeringar och andra offentliga organ och deras intressenter att få en bättre förståelse av tillgängliga resurser och hur de kan hantera dessa mer effektivt?

VI HAR FÖR närvarande ett osammanhängande system för organisationers rapportering. Det kan vara svårt att navigera i den allt mer komplexa rapporteringsmiljön för företag, investerare och andra intressenter.

Forskning som studerat organisationer som har varit ”early adopters” av IR visar att medan IR har en effekt på medvetenhet, processer och strukturer för alla kapitalen inom företaget, så har detta inte nödvändigtvis stimulerat nya upplysningsmekanismer (Stubbs & Higgins, 2014). Annorlunda uttryckt, integrerad rapportering har inte utmanat företagets grundläggande DNA (Stubbs & Higgins, 2014, s. 21). Det finns dock andra studier, utförda i Sydafrika där det är krav på IR för företag av allmänt intresse, som visar att investerare drar nytta genom en bättre förståelse av de risker företagen står inför (CIMA, 2016). Detta innebär en minskning av informationsasymmetri mellan organisationen och dess intressenter (IIRC, 2015).

UNDER DE KOMMANDE åren har vi en möjlighet att överväga om de rapporteringsvägar vi utvecklar är de rätta för att säkra framtidens behov av effektiv styrning av företag och kapital. Vi ser gärna en vidareutveckling av den plattform som dessa konferenser har erbjudit, där företag och forskare kan diskutera hur rapporteringen kan möta investerare och andra intressenters behov av information som kan underbygga långsiktiga investeringar och därmed bygga ett långsiktigt förtroende. ●

Amanda Sonnerfeldt

är lektor vid Lunds universitet

Caroline A. Pontoppidan

är docent vid Copenhagen Business School

Fördjupning

Senaste artiklarna på webben

Fördjupningsartiklar publiceras i Balans fördjupning – en bilaga som medföljer vartannat nummer av Balans. Fördjupningsartiklar publiceras dessutom löpande på tidningenbalans.se.

Senast publicerade fördjupningsartiklar

FÖRFATTARE: URBAN ENGERSTEDT OCH PETER ÅKERSTEN

Måste revisorns uttalande om ansvarsfrihet alltid vara binärt?

I slutet av 2015 reviderades FAR:s revisionsrekommendation RevR 209 Revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning. Förändringen medförde en betydande förändring gällande en revisors möjlighet att tillstyrka och avstyrka ansvarsfrihet. Urban Engerstedt och Peter Åkersten är förvånade över tystnaden kring frågan. I denna artikel diskuterar de olika aspekter av förändringen. ●

FÖRFATTARE: DANIEL DE PAULA

Utökad revisorsrapportering – några praktiska tillämpningsfrågor

Nyligen kom tre nya standarder avseende utökad revisorsrapportering, RevR 700, RevR 701 och RevR 705. I denna artikel diskuterar Daniel de Paula några praktiska tillämpningsfrågor som FAR:s policygrupp för revision har identifierat i arbetet med standarderna. ●

FOTO: SHUTTERSTOCK

Debattpanelen

Debattpanelen tycker till om förenkling för mindre företag

Sofia Bildstein-Hagberg
Redovisningsexpert på
Svenskt Näringsliv

Mattias Andersson
Näringspolitisk samordnare,
Småföretagarnas Riksförbund

Pernilla Lundqvist
Redovisningsspecialist KPMG
och ordförande i Regelrådet

ÄNDRINGARNA I ÅRL INNEBÄR FÖRENKLING FÖR DE MINDRE FÖRETAGEN. HÅLLER DU MED?

– Att kravet på vissa tilläggsupplysningar tas bort innebär att det i viss mån blir lättare för mindre företag att upprätta årsredovisning. Eftersom det nya redovisningsdirektivet innebär fullharmonisering vad gäller notupplysningar för mindre företag kommer det inte heller att vara möjligt att införa nya nationella upplysningskrav framöver för dessa företag, vilket är positivt.

– Vi på Småföretagarnas riksförbund håller inte riktigt med. Förvisso innebär lättnaderna i upplysningsskyldigheten att det blir mindre upplysningskrav i redovisningarna. Men överlag upplever våra medlemmar inte att ändringarna medfört minskat administrativt arbete.

"Jag tror att företagen ser detta som en viss förenkling."

– Ja, när det gäller reducering av upplysningar för mindre företag tror jag faktiskt att företagen ser detta som en viss förenkling. Att EU-rätten förbjuder lagstiftare och annan normgivning att kräva fler upplysningar är bra.

VILKEN AV DE SENASTE ÅRENS GENOMFÖRDA FÖRENKLINGAR HAR HAFT STÖRST BETYDELSE?

– Slopandet av revisionsplikten 2010 var en efterlängtat reform som har gjort det både enklare och billigare att starta och driva aktiebolag i Sverige. Bokföringsnämndens K-regelverk som samlat redovisningsnormeringen i sammanhållna och hyfsat lättöverskådliga allmänna råd för respektive företagskategori bör också nämnas, även om övergången till de nya reglerna i vissa fall har varit krånglig.

– Enligt en undersökning av Skop i december 2015 ansåg 29 procent av företagarna att det blivit krångligare att följa de statliga regelverken, medan bara tre procent upplevde en förbättring. Vi oroas i stället av den våg av förändringar som nu kommer: Månadsrapportering, ändringar i 3:12, km-skatt, flygskatt och andra pålagor gör det svårt att uppfatta och hylla genomförda förenklingar.

– Jag har svårt att se att det på senare år skett förenklingar som företagen märker av. Förhoppningsvis blir det nyheterna i ÅRL som blir gällande i årsredovisningen 2016 för framförallt mindre företag som får stå för detta.

"Jag har svårt att se att det har skett förenklingar."

VILKEN REFORM FÖR MINDRE FÖRETAG STÅR PÅ DIN ÖNSKELISTA?

– Bestämmelserna om arkivering av räkenskapsinformation är dåligt anpassade till den digitala utvecklingen. Det skulle också bli lättare att hålla reda på momsen i de riktigt små företagen om bestämmelserna om årsbokslut tillät kontantredovisning av fakturor. Sen får de gärna höja gränsvärdena för kravet på revisor ytterligare – Sverige har betydligt lägre trösklar än de flesta andra EU-länder.

"Vi ser gärna sänkta arbetsgivar-/egenavgifter."

– Vi önskar oss att det sociala skyddsnätet blir lika tryggt för företagare som för anställda när det gäller sjuk- och föräldrapenning, arbetslöshetsersättning och pensioner. Vi skulle också gärna se sänkta arbetsgivar-/egenavgifter.

– Frikoppling mellan redovisning och beskattning. Med tanke på att det blir fler och fler skillnader mellan olika redovisningsregelverk och att det kommit ett antal rättsfall som helt eller delvis frikopplar redovisning och beskattning, så börjar systemet bli ohållbart.

tidningenbalans.se | Fortsätt debatten på webben eller mejla dina åsikter till: balansdebatt@far.se

Utbildning & litteratur

Nyhet: Redovisa Rätt - nu i FAR Online | Kommande kurser

Nyhet!

Redovisa Rätt ingår i FAR Online från 2017

Från 2017 kommer Redovisa Rätt att vara en del av FAR Online och ingå i ditt abonnemang utan extra kostnad.

Nytt för i år är också att det är de välkända FAR-profilerna Caisa Drefeldt och Eva Törning som tar över arbetet som författare till Redovisa Rätt.

– ”Det har varit ett stort arbete för oss båda. Redovisa Rätt är en uppslagsbok och inte en handbok”, säger Caisa Drefeldt och Eva Törning.

Redovisa Rätt har fungerat som ett referensverk för bokföring i många år, och innehåller en stor mängd uppslagsord med instruktioner hur man ska göra i både löpande bokföring och årsredovisning, samt rikligt med pedagogiska räknexempel på

allt från kostförmåner till generella momsberäkningar.

– ”Vi har fördjupat många texter och lagt in en stor mängd nya sökord från bland annat ÄRL, K3 och BFL”, fortsätter författarna.

Den digitala FAR-utgåvan av Redovisa Rätt kommer att bli en oundgänglig del i det dagliga arbete för den som arbetar som redovisningskonsult, eller på ett företags ekonomiavdelning.

– ”Vi hoppas på att förändringarna i Redovisa Rätt med nya sökord ska underlätta så att en digital sökning alltid leder till rätt resultat! Många FAR-medlemmar använder ju redan de övriga Rätt-produkterna.” avslutar författarna med att tillägga.

farakademi.se/faronline ●

HÄNDER I JAN-MARS

Redovisningsnyheter – webinarium
Senaste inom K3, 17 januari kl 12-13
Intäkter 7 februari kl 12-13

Nya revisionsberättelsen
Webinarium 25 januari kl 09-10.30
Webinarium 31 januari kl 12-13.30
Webinarium 2 februari kl 12-13.30

Revision av svåra poster
Stockholm 18 januari

God redovisningssed i bostadsrättsföreningar
Stockholm 31 januari

Effektiv revision med kvalitet
Stockholm 1 februari

Redovisningskonsultens dagar
Stockholm 1-3 februari

Skatt- och momsnyheter – webinarium
Förmåner och repr., 8 feb kl 12-13

Aktuella årsredovisningsfrågor i K2 och K3
Stockholm 20-21 februari

Bokslutsredovisning II – årsbokslut
Stockholm 22-23 februari
Stockholm 27-29 mars

Avvikande revisionsberättelser
Stockholm 9 mars

Fällor och fel – aktualitetsdag för redovisningskonsulter
Göteborg 16 mars
Stockholm 27 mars

Byte från enskild firma till aktiebolag
Stockholm 20 mars

FARs LOKALA VERKSAMHET

Inom FARs lokala verksamhet genomför vi bland annat utbildningar, seminarier samt nätverkande aktiviteter. Håll dig uppdaterad om vad som är på gång på farakademi.se/lokalt

www.farakademi.se

- **VI SKA BLI ÖSTERSUNDS BÄSTA ARBETSGIVARE.** Orden kommer från Gry Flodin, kontorschef och en av två delägare i ekonomibyrån Stabilisator i Östersund. Och efter att ha lyssnat på henne och Petra Örjegren, grundare av byrån och dess andra delägare, känns ambitionen inte på något sätt orimlig.

Text: **Mats Rimér** Foto: **Robert Henriksson**

Lysande utsikter

office

Petra Örjegen och Gry Flodin prioriterar den personliga kontakten med kunden. Under tolv år är det bara två av Stabilisators kunder som bytt byrå.

Det första som möter mig när jag kliver in i Stabilisators lokaler i centrala Östersund är en samojed, hundrasen alltså, och strax därefter kommer Petra Örjegen med ett stort leende och en tårta.

– Välkommen hit, vi tänkte börja med att fika och äta tårta. Vi brukar alltid fira när vi har fått en ny kund, säger hon.

Runt lunchbordet samlas hela byrån, sju personer allt som allt, och hugger in på tårta och kaffe. Fikapratet kommer igång och efter en stund säger någon:

– Jag fick en ny kund i går.

Direkt efter säger någon annan:

– Och jag fick in tre nya tror jag.

Tillströmningen av nya kunder verkar överraska till och med Petra och Gry som tror att det har att göra med ett nytt sätt att tänka. När Gry klev in i verksamheten för ett år sedan kom hon från en annan bransch och såg på byrån med nya ögon. I stället för att man som tidigare sett på kunder som "mina" och

FAKTA: Stabilisator

GRUNDADES ÅR:
2013

ANTAL ANSTÄLLDA:
7

OMSÄTTNING:
2013/2014: 1816'
2014/2015: 1958'
2015/2016: 2920'

VISION:
Att vara en modern och personlig ekonomibyrå som ser till att våra kunder lyckas med sitt företagande.

"dina" kunder, försöker man nu se byrån som en helhet. Det finns alltid en huvudansvarig för varje kund, men om den personen inte finns på plats när en kund dyker upp ska det alltid finnas någon annan på kontoret som kan ta mötet i stället.

– På det här sättet blir vi mindre sårbara och det är mycket lättare att skapa en jämn arbetsbelastning för oss på byrån. Man ska inte känna att man nödvändigtvis skapar ännu mer arbete till sig själv om man ordnar nya kunder. Och nu plockar ju alla in nya kunder. Det är hur kul som helst, säger Petra Örjegen.

STABILISATOR ERBJUDER FÖRUTOM de traditionella ekonomiska tjänsterna även affärsrådgivning och organisationsutveckling. Idén är att man ska kunna erbjuda företagarna, ofta små företag och inte sällan helt nystartade, hela paketet med det stöd man kan tänkas behöva som liten företagare. Och för att lyckas leva upp till det handlar det hela tiden om att ha en personlig och nära kontakt med kunden.

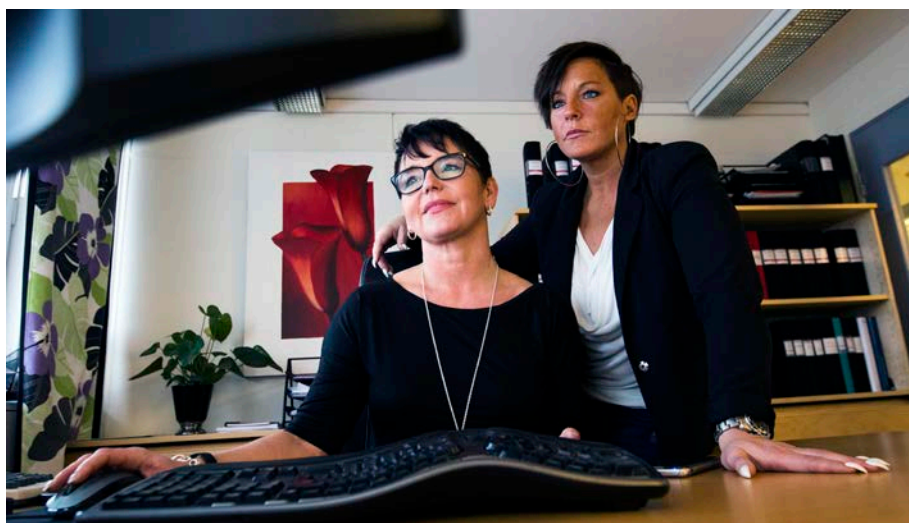
Verksamhetens vision:

Att vara en modern och personlig ekonomibyrå som ser till att våra kunder lyckas med sitt företagande.

"I stället för att man som tidigare sett på kunder som 'mina' och 'dina' kunder, försöker man nu se byrån som en helhet."

Annons

"Mina" och "dina" kunder – nej tack! På Stabilisator är kunderna byråns gemensamma ansvar.

– För oss är det centralt att vi är genuint intresserade av människor och företagande. Annars skulle det inte funka. I den pågående digitaliseringsprocessen är det jätteviktigt att hitta nya vägar att behålla den personliga kontakten med kunderna. I våra nya lokaler har vi satsat pengar på att fixa riktigt bra Skypeteknik för telefonmöten, säger Gry Flodin.

RESONEMANGET BYGGER PÅ att om man har en personlig kontakt med kunden så är chansen mycket större att man får trogna kunder. Under de tolv år byrån funnits är det endast två kunder som valt att byta byrå. Dessutom ger den personliga kontakten möjlighet till bättre rådgivning.

– Jag satt och småpratade med en av kunderna om livet i stort och smått och hon berättade att hon tänkte sälja sitt företag och börja plugga. Då insåg jag att om hon skulle ha möjlighet att få fullt studielån och stöd av CSN var det viktigt att hon sålde i tid och att alla papper fanns på plats innan sista juni. Om vi inte hade haft den relationen

hade jag kanske inte fått den informationen och därmed inte hunnit hjälpa henne i tid, säger Petra Örjegen.

Petra ger fler exempel på hur personlig information har gett henne möjlighet till rådgivning som kommit både henne och kunden till godo.

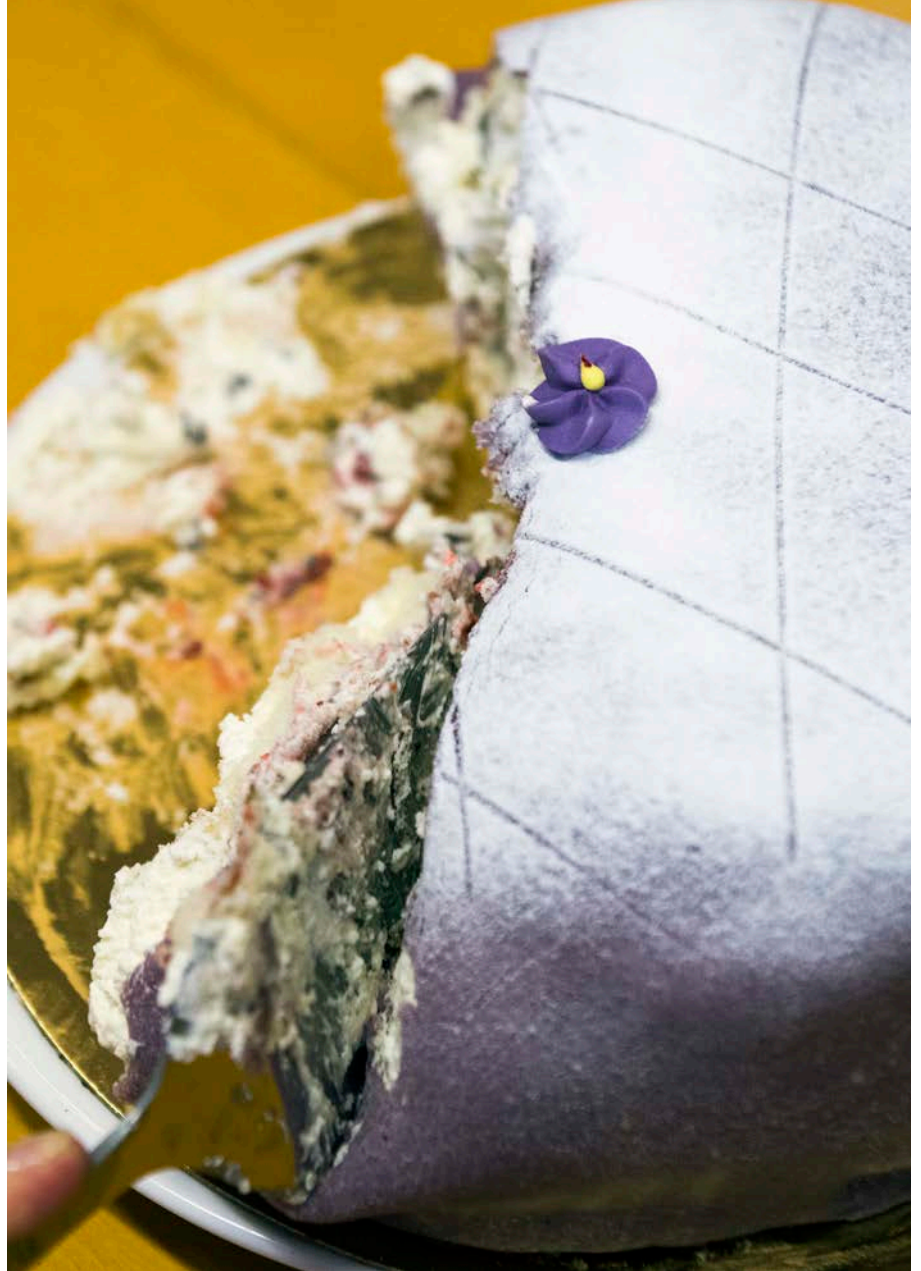
– Vi vill inte vara det "onda måstet" utan vara någon som man gärna vänder sig till med både stort och smått, säger Gry Flodin.

SOM ETT LED i att hjälpa sina kunder att lyfta verksamheten från något bra till något ännu bättre lägger man stor vikt vid nätverkande. Sista fredagen varje månad anordnar de en fredagsfrukost dit de bjuder in gäster med specialkunskap i något område som företagare kan tänkas vara intresserade av. Dessutom skapar de en mötesplats för lokala företag att träffas och nätverka. Och fredagsfrukosten är öppen för alla som vill komma.

– Vi skickar ut inbjudningar i våra nyhetsbrev och på Facebook. Hittills har vi haft föreläsare som bland annat pratat om

Annon

Nya kunder firas med tårta.

säljteknik och digital marknadsföring. När vi hade en representant från Almia här var det fullt med folk ända ut i korridoren, berättar Gry Flodin.

Men en byrå med Stabilisators ambitioner når aldrig sitt mål om man inte har medarbetare som trivs på jobbet. Och en ledstjärna i det arbetet är att de anställda ska kunna jobba i en stressfri miljö, ha balans i livet, få frihet under ansvar och känna sig delaktiga.

Varje fredag får alla på byrån svara på fem frågor om hur veckan har varit. Man svarar med glada eller ledsna "gubbar".

– Det är en jättebra temperaturmätare för mig som kontorschef. Man märker direkt om någon har för mycket att göra och då har jag möjlighet på måndagsmötena efter helgen att fördela arbetsbelastningen till dem som har lite mindre att göra kommande vecka.

"Vi har inga krav på debiteringsgrader. Vi tittar på andra saker hos våra anställda."

FÖR PETRA OCH GRY har aldrig pengar varit drivkraften för att äga och driva Stabilisator. Och det är inte heller det som ska driva de anställda.

– Vi har inga krav på debiteringsgrader. Vi tittar på andra saker hos våra anställda och oss själva och det fungerar väldigt bra för oss, säger Petra Örjegen.

– Vi vill självklart fortsätta växa men det viktigaste är att vi gör det på ett sätt så att vi alla på kontoret fortfarande kan ha balans i livet, säger Gry Flodin. ●

REDOVISA RÄTT med FAR Online

Från 2017 års upplaga kommer Redovisa Rätt att vara en integrerad del av FAR Online och ingå i ditt abonnemang. Då tar även nya författare över uppdateringen av Redovisa Rätt, de kända FAR-profilerna Caisa Drefeldt och Eva Törning.

Läs mer på
farakademi.se/faronline

FAR

Nyhet!

Annon